

Aktivitetskravsreformen

Återrapportering till socialchefsnätverket 250411

Maria Ekelöf

Utvecklingsledare, RSS Dalarna

Bakgrund till Aktivitetskravsreformen

- Kommuner har under många år byggt upp olika typer av arbetsmarknadsinsatser för att stödja kommuninvånare till arbete. Uppbyggnaden av egna verksamheter har sin grund i att motverka arbetslösheten lokalt och att få individer med ekonomiskt bistånd till egen försörjning. Kommunernas initiativ till arbetsmarknadsinsatser har alltid varit frivilligt och staten har genom Arbetsförmedlingen det primära ansvaret för arbetsmarknadspolitiken.
- På 90-talet gavs kommunerna möjlighet att ställa krav på deltagande i kompetenshöjande verksamhet för mottagande av ekonomiskt bistånd för unga och under 2010-talet till vuxna. Nu vill staten gå in och reglera området med ett obligatoriskt uppdrag och då aktiveras finansieringsprincipen vilket innebär att inga nya obligatoriska uppgifter från staten får införas utan medföljande finansiering till kommuner eller regioner.

Aktivitetskravsreformen – från frivilligt till obligatoriskt kommunalt uppdrag - kommunerna blir en formell aktör. Två statliga utredningar ligger till grund för reformen:

- **Aktivitetskrav - deltagande i heltidsaktiviteter för vuxna för rätt till försörjningsstöd inom ramen för SoL (S 2022:E, bokstavsutredning)**
- **Ekonomiskt bistånd - öka drivkrafter och möjligheter till arbete i försörjningsstödet och bryta långvarigt biståndsmottagande. [Dir. 2022:124](#)**

Regeringen utreder nu en aktivitetskravsreform

- **Den 25 november 2024** presenterade regeringen sitt förslag på hur ett aktivitetskrav kan utformas. [Ds 2024:29](#)
- Utredningen har identifierat tunga skäl för ett aktivitetskrav.

Det handlar om att:

- tidigt bryta passivitet hos den som uppbär försörjningsstöd.
- stärka rättssäkerhet och likformighet.
- motverka att försörjningsstödet blir en permanent försörjningskälla.
- ta tillvara potentiell arbetskraft.

Regeringen utreder nu en aktivitetskravsreform

Socialdepartementet föreslår bland annat att kommunerna görs skyldiga att tillhandahålla aktiviteter för personer som får försörjningsstöd och ett krav på dessa att delta i aktiviteter. Det kan vara aktiviteter:

- för att öka den enskildes förmåga att arbeta eller studera .
- som förbättrar språkkunskaper.
- inom kommunal förvaltning eller
- för att söka jobb.
- insatserna ska vara utformade så att personer som deltar är oförhindrade att ta en anställning och även i övrigt kan stå till arbetsmarknadens förfogande.

SKR:s yttrande på regeringens förslag

- SKR välkomnar regeringens förslag på aktivitetskrav för försörjningsstöd. Men för att reformen ska ge önskad effekt behöver den anpassas till kommunernas förutsättningar och full finansiering. **Remissvaret skickades till regeringen den 24 januari 2025.** [Länk till SKR:s remissyttrande](#)

SKR:s krav

SKR har, i tätt samarbete och i dialog med ett stort antal kommuner, tagit fram följande krav:

1. Att insatserna som ges inom ramen för aktivitetskravet är kunskapsbaserade och leder bidragsmottagare hela vägen till ett arbete genom att likna ett ordinarie jobb. Insatserna ska vara individanpassade, intensiva och sammanhållna.
2. Arbetsro för individer och kommuner att genomföra aktivitetskravsinsatser utan avbrott för andra statliga insatser och med ett välfungerande samspel med Arbetsförmedlingens insatser.
3. Digital informationsöverföring mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna för att kunna fatta korrekta och snabba beslut.
4. Att föräldrar som kan vara föremål för insatser inom aktivitetskravet har rätt till förskola på heltid.
5. Tillit till kommunernas bedömningar av vilka individer som bör omfattas av aktivitetskrav och i vilken omfattning.
6. För kvalitet och likvärdighet över landet krävs full finansiering till kommunerna samt stöd för implementering och uppföljning av reformen.

RSS Dalarnas uppdrag utifrån Aktivitetskrav och Ekonomiskt bistånd:

- **Regional workshop 15 november 2023 om aktivitetskrav, försörjningsstöd och biståndsmottagande. Borlänge kommun deltog för att berätta om deras arbete med frågorna.**

Målgrupp: Högsta tjänsteledning såsom motsvarande socialchef, IFO-chef, LSS/socialpsykiatrichef, AME-chef, verksamhetsutvecklare, ansvarig nämndordförande.

Workshopen tog avstamp i de två statliga utredningarna:

- Aktivitetskrav - deltagande i heltidsaktiviteter för vuxna för rätt till försörjningsstöd inom ramen för SoL (S 2022:E).
- Ekonomiskt bistånd - öka drivkrafter och möjligheter till arbete i försörjningsstödet och bryta långvarigt biståndsmottagande.
[Dir. 2022:124](#)
- **Idékonferens 22 april 2024 med fokus ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsfrågor – länets kommuner inbjudna till gemensam sittning.**

Inga medel för Aktivitetskravsreformen i vårbudgeten 2025

- Regeringen bereder nu frågan. Ingen reformering startar under 2025 då att inga medel avsatts för reformeringen i vårbudgeten.
- I avvaktan på regeringens utredning av reformen bevakar RSS Dalarna denna fråga. Alla beslutsunderlag och information kring Aktivitetskravsreformen publiceras via SKR:s webbsida "Från bidrag till jobb" -
<https://skr.se/skr/tjanster/pressrum/skrspaverkansarbete/skrtycker/franbidragtilljobb.78028.html>